

bezoekadres
Marnixkade 109
1015 ZL Amsterdam

postadres
Postbus 15262
1001 MG Amsterdam
E moti@motivaction.nl
T +31 (0)20 589 83 83
F +31 (0)20 589 83 00
W www.motivaction.nl

Betere samenleving vraagt om andere opvoeding

Opinieonderzoek na verschijnen Motivaction-boek

***De grenzeloze generatie
en de eeuwige jeugd van hun opvoeders***

- Factsheet onderzoeksresultaten -

Amsterdam, 22 december 2009
drs. Martijn Lampert
drs. Frits Spangenberg

Actueel opinieonderzoek naar opvoedingsklimaat

In het boek *De grenzeloze generatie en de eeuwige jeugd van hun opvoeders* brengen Frits Spangenberg en Martijn Lampert het mentaliteitsprofiel en de ontwikkeling van de jongste generatie en hun opvoeders in kaart op basis van ruim een decennium waardenonderzoek van Motivaction. Ook komen in het boek diverse experts en toekomstdenkers aan het woord.

Het boek heeft sinds het verschijnen op 30 november zeer veel aandacht gekregen in de pers en op internet. Er is duidelijk een snaar geraakt, in de media én bij de bevolking. Het thema jeugd en opvoeding blijkt prominent deel uit te maken van de maatschappelijke agenda. Naar aanleiding van alle publiciteit heeft Motivaction in samenwerking met de uitgever Nieuw Amsterdam een representatief opinieonderzoek uitgevoerd naar een beperkt aantal actuele thema's met betrekking tot opvoeding en vorming. In het onderzoek zijn gedachtelijnen meegenomen die uit het debat naar voren komen en is getoetst in hoeverre deze leven bij de Nederlandse bevolking.

De uitkomsten van het onderzoek laten zien in hoeverre Nederlanders tevreden zijn over de opvoeding van kinderen, bij wie de verantwoordelijkheid voor de opvoeding en vorming ligt, en welke zorgen Nederlanders hebben op terreinen die raken aan de onderwerpen uit het boek en het debat daaromtrent.

Het onderzoek is gebaseerd op een online vragenlijst onder een representatieve steekproef van de Nederlandse bevolking van 18 tot en met 70 jaar (n=1024). De dataverzameling vond plaats in de periode van 9 tot en met 14 december.

Hierna volgen een samenvatting, de belangrijkste onderzoeksresultaten en de onderzoeksverantwoording.

Samenvatting onderzoek

Nederlanders bezorgd over opvoedingsklimaat en verharding samenleving, jongeren bezorgd over onderwijs

Uit het onderzoek blijkt dat Nederlanders zich zorgen maken over de kwaliteit van de samenleving en het bredere opvoedingsklimaat. De meeste zorgen betreffen de verharding van de samenleving (78%), tijdgebrek bij ouders (77%), gebrek aan solidariteit (72%), de kwaliteit van opvoeding (71%), hoe de samenleving zich ontwikkelt (70%) en de kwaliteit van het onderwijs (68%). Jongeren uit de grenzeloze generatie maken zich meer dan anderen zorgen over de kwaliteit van het onderwijs (76%) en zijn minder bezorgd over verharding (57%), gebrek aan solidariteit (54%), de commercialisering van de samenleving (30%) en een tweedeling in de maatschappij (23%). De meningen van Nederlanders zijn verdeeld over de vraag of het een leuke tijd is om op te groeien (35% zegt wel, 28% niet).

Ouders stellen te weinig grenzen volgens meerderheid, minderheid stelt dat kinderen goed worden opgevoed

Nederlanders zijn ontevreden over omgangsvormen (63% zegt dat deze achteruit zijn gegaan) en kritisch over de overdracht van normbesef door ouders (47% vindt dat kinderen dit onvoldoende meekrijgen). Uit het onderzoek wordt duidelijk dat de bevolking verlangt naar een andere stijl van opvoeden. Ouders stellen te weinig grenzen in opvoeding (volgens 73%) en zouden meer verantwoordelijkheid moeten nemen voor het gedrag van hun kinderen (volgens 84%). Een vrij kleine groep Nederlanders vindt dat kinderen goed worden opgevoed (17% is het hiermee eens, 29% oneens) en over of ouders vriendjes moeten zijn met hun kinderen zijn de meningen verdeeld (32% eens, 34% oneens).

Nederland wordt geen beter land met huidige opvoeding, bevolking pleit voor strenger opvoeden

Slechts een kleine minderheid (10%) denkt dat Nederland met de huidige opvoeding van kinderen een beter land wordt om in te leven. De meerderheid van de Nederlanders (67%) stelt dat we anders moeten gaan opvoeden als we Nederland willen verbeteren (7% is het hiermee oneens). Een minderheid (8%) is van mening dat kinderen nu beter worden opgevoed dan vroeger, en ruim de helft (57%) vindt dat niet. De meerderheid van de Nederlanders (65% eens, 8% oneens) vindt strenger opvoeden goed voor de toekomst van Nederland, en een vrijere manier van opvoeden juist niet (12% zegt dat een vrijere manier van opvoeden beter is voor de toekomst, 57% vindt dat niet).

Discussie niet overdreven, het komt niet vanzelf goed

Ook is onderzocht in hoeverre Nederlanders discussies over probleemgedrag van jongeren steunen. De meerderheid van de bevolking (70%) vindt discussies over probleemgedrag van jongeren niet overdreven. Slechts een kleine minderheid (9%) vindt dat er niet over moet worden gezeurd en denkt dat "het vanzelf goed komt". Nederlanders zijn niet in grote mate van mening dat er bij discussies over probleemgedrag van jongeren te veel naar ouders gewezen wordt (27% vindt van wel, 41% van niet).

Ouders, leerkrachten en familie verantwoordelijk

Ook is onderzocht wie Nederlanders als eerste verantwoordelijk achten voor de opvoeding en vorming van kinderen. De resultaten laten zien dat de overgrote meerderheid (98%) de meeste verantwoordelijk bij de ouders legt, gevolgd door leerkrachten (78%) en familie (76%). Bijna de helft (46%) acht de overheid verantwoordelijk voor de opvoeding van kinderen, meer verantwoordelijk dan welzijnswerkers (40%), media (38%) en buurtgenoten (33%).

Nederlanders bezorgd over verharding maatschappij, tijdgebrek ouders en kwaliteit opvoeding

Het onderzoek laat zien in hoeverre Nederlanders zich zorgen maken over diverse onderwerpen die in het boek en in het daarop volgende debat een rol spelen. In de tekst wordt doorgaans ingegaan op de mening van de totaalpopulatie, van jongeren uit de grenzeloze generatie en van ouders van (1 of meer) kinderen onder de 18. Een enkele keer wordt in de factsheet ingegaan op de mening van hoger opgeleiden, en verschillen die zichtbaar zijn tussen mannen en vrouwen.

Nederlanders bezorgd over verharding, tijdgebrek ouders en kwaliteit opvoeding

Nederlanders maken zich het meest zorgen over verharding van de maatschappij (78%), tijdgebrek bij ouders (77%), gebrek aan solidariteit (72%), de kwaliteit van opvoeding (71%), hoe de samenleving zich ontwikkelt (70%), de kwaliteit van het onderwijs (68%), het klimaat waarin kinderen opgroeien (67%) en de toekomst van jongeren (66%). Onderwerpen waarover mensen ook zorgen hebben, maar die bij minder dan tweederde van de bevolking leven, zijn armoede (64%), individualisme (61%), tweedeling in de maatschappij (55%), commercialisering (55%). Over terugtreden van de overheid maakt een veel kleinere groep zich zorgen (36%).

Jongeren vooral bezorgd over kwaliteit onderwijs, tijdgebrek ouders, kwaliteit opvoeding en verharding

In het onderzoek is ook gekeken naar de zorgen van jongeren uit de "grenzeloze generatie" (nu 15-23 jaar). Hun zorgen laten een wat ander patroon zien dan de zorgen van de totaalpopulatie. Zij maken zich het meeste zorgen over de kwaliteit van het onderwijs (76%), tijdgebrek bij ouders (68%), de kwaliteit van de opvoeding (58%), de verharding van de maatschappij (57%), de toekomst van jongeren (56%), het gebrek aan solidariteit (54%), hoe onze samenleving zich ontwikkelt (51%), armoede (49%) en het klimaat waarin kinderen opgroeien (47%). Van de jongeren maakt 30% zich zorgen over de commercialisering van de maatschappij en 23% is bezorgd over een tweedeling in de maatschappij.

Ouders bezorgd over verharding maatschappij, tijdgebrek van ouders en over hoe de samenleving zich ontwikkelt

Ouders van kinderen onder de 18 maken zich het meest zorgen over de verharding van de maatschappij (77%), het tijdgebrek bij ouders (76%), hoe de samenleving zich ontwikkelt (75%), het klimaat waarin kinderen opgroeien (73%), gebrek aan solidariteit (73%), de toekomst van jongeren (69%), de kwaliteit van de opvoeding (69%), de kwaliteit van het onderwijs (67%) en over armoede (66%).

Nederlanders verlangen naar andere opvoedstijl

Ouders stellen te weinig grenzen bij opvoeding en zouden meer verantwoordelijkheid moeten nemen volgens meerderheid

73% van de Nederlanders is van mening dat er in de opvoeding te weinig grenzen worden gesteld aan kinderen. Een kleine minderheid van 6% is het hiermee oneens (19% zegt "ertussenin"). Onder jongeren van de "grenzeloze generatie" is 55% het eens met deze stelling (12% oneens). Van de ouders met kinderen onder de 18 is 69% het eens (en 6% oneens). Ook onder hoger opgeleiden is 76% het eens met de stelling (en 6% oneens).

Een meerderheid van 84% van de Nederlanders vindt dat ouders meer verantwoordelijkheid moeten nemen voor het gedrag van hun kinderen (3% is het oneens, 11% zegt "ertussenin"). Ook een meerderheid van de jongeren vindt dit: 70% is het eens (3% oneens). Van de ouders met kinderen onder de 18 is 86% het eens met de stelling (2% oneens).

Bevolking ontevreden over omgangsvormen en kritisch over overdracht normbesef

Slechts 11% van de Nederlanders is van mening dat onze samenleving er wat betreft de omgang met elkaar op is vooruitgegaan. 63% is echter ontevreden over de huidige omgangsvormen. Van de jongeren is 55% ontevreden en 63% van de ouders met kinderen onder de 18 vindt dat de omgangsvormen zijn verbeterd.

47% van de Nederlanders vindt dat kinderen onvoldoende normbesef van hun ouders meekrijgen (17% vindt het voldoende). 46% van de jongeren zegt dat kinderen van hun ouders onvoldoende normbesef meekrijgen (21% vindt het voldoende). Van de ouders met kinderen onder de 18 stelt 38% dat kinderen onvoldoende normbesef meekrijgen (22% vindt het voldoende).

Kleine minderheid vindt dat kinderen nu beter worden opgevoed dan vroeger, meerderheid vindt van niet

Een minderheid van 8% van de Nederlanders vindt dat kinderen nu beter worden opgevoed dan vroeger. 57% is het hiermee oneens (en 31% zegt "ertussenin"). Ook van de jongeren is een minderheid (17%) het eens en een beduidend grotere groep van 45% is het oneens met de stelling. Van de ouders met kinderen onder de 18 vindt slechts van 7% dat kinderen beter worden opgevoed, en 54% is het hiermee oneens. Ook bij hoger opgeleiden is dit patroon zichtbaar: 8% is het eens en 54% is het oneens met de stelling.

26% van de Nederlanders vindt het een goede zaak dat kinderen nu vrijer worden opgevoed dan vroeger. Een groep van 39% is het hiermee oneens (33% zegt "ertussenin"). Van de jongeren is 45% het hiermee eens, 21% oneens. Van de ouders met kinderen onder de 18 is 25% het eens met de huidige vrijere opvoeding, en 33% oneens. Onder hoger opgeleiden blijkt dat een vrije opvoeding ietwat meer wordt gewaardeerd en zijn de meningen bijna gelijk verdeeld: 31% eens en 34% oneens.

Meerderheid vindt strenger opvoeden goed voor toekomst Nederland, vrijer opvoeden juist niet

65% van de Nederlanders stelt dat een strengere opvoeding van kinderen goed is voor de toekomst van Nederland. Een minderheid van 8% is het met deze stelling oneens en 25% antwoordt "ertussenin". 51% van de jongeren is het eens met de stelling, en 12% oneens. Van de ouders met kinderen onder de 18 is 68% het met deze stelling eens en 6% oneens. Van de mannen is 70% het eens met de stelling, en 61% van de vrouwen. 63% van de hoger opgeleiden onderschrijft de stelling en 9% is het oneens.

Een minderheid van 12% van de Nederlanders stelt dat een vrijere opvoeding van kinderen goed is voor de toekomst van Nederland. 57% is het met deze stelling oneens. 28% antwoordt "ertussenin". Van de jongeren is 34% het oneens met de stelling, en 57% van de ouders met kinderen onder de 18 is niet eens met de stelling. Van de hoger opgeleiden is 55% het oneens en 13% eens.

65% van de Nederlanders vindt het een goede zaak als ouders streng zijn voor hun kinderen, 5% is het hiermee oneens, en 28% zegt "ertussenin". Van de jongeren is 57% het eens (8% oneens), en 65% van de ouders is het eens (4% oneens).

Meerderheid stelt dat we anders moeten gaan opvoeden als we Nederland willen verbeteren

Een meerderheid van 67% van de Nederlanders vindt dat als we Nederland in de toekomst willen verbeteren, we kinderen anders moeten gaan opvoeden dan nu. Een minderheid van 7% is het hiermee oneens. Van de jongeren is 60% het eens met de stelling (10% oneens) en 63% van de ouders van kinderen onder de 18 is het eens met de stelling (en 7% oneens). Ook een meerderheid (65%) van de hoger opgeleiden is het eens met de stelling en een kleine minderheid (7%) oneens.

De meningen zijn verdeeld over het meer luisteren naar kinderen en jongeren als we Nederland in de toekomst willen verbeteren. 35% van de Nederlanders vindt dat we meer moeten luisteren naar kinderen en jongeren. 21% is het hiermee oneens, en 41% zegt "ertussenin". Van de jongeren is 56% het eens met deze stelling (en 13% oneens). Van de ouders met kinderen onder de 18 is 38% het eens en 22% het oneens.

Minderheid denkt dat Nederland met de huidige opvoeding van kinderen een beter land wordt, meningen verdeeld over of kinderen goed worden opgevoed

Van de Nederlanders vindt 10% dat met de opvoeding die kinderen nu krijgen Nederland een beter land zal worden om in te leven. 52% is het hiermee oneens (34% zegt "ertussenin"). 22% van de jongeren is het met de stelling eens en 40% oneens (33% zegt "ertussenin"). Van de ouders is 8% het eens en 48% oneens (32% zegt "ertussenin").

Van de bevolking is 17% het eens met de stelling dat kinderen goed opgevoed worden in Nederland. 29% is het hiermee oneens, en 51% antwoordt "ertussenin". Van de jongeren stelt 29% dat kinderen goed worden opgevoed, bij de ouders is dit 17%.

Nederlanders denken niet dat 'het vanzelf goed komt'

Voorgaande hoofdstukken maken duidelijk dat het thema opvoeden sterk leeft in de samenleving. Ook maken Nederlanders zich zorgen over de kwaliteit van opvoeding en verharding van de samenleving.

Slechts 9% denkt dat "het vanzelf goed komt"

9% van de Nederlanders is het eens met de stelling "we moeten niet zeuren over kinderen of opvoeding, het komt allemaal vanzelf goed". 67% is het oneens met deze stelling (22% zegt "ertussenin"). Slechts 11% van de jongeren is het eens met de stelling (57% is het oneens) en maar 8% van de ouders onderschrijft de stelling, een meerderheid van 67% denkt niet dat "het vanzelf goed komt".

Meerderheid vindt discussies over probleemgedrag jongeren niet overdreven

Een kleine minderheid van 9% van de Nederlanders vindt discussies over schulden, schooluitval en overgewicht van jongeren overdreven. 70% is het hiermee oneens en vindt dergelijke discussies niet overdreven (slechts 20% zegt "ertussenin"). Van de jongeren is 6% het eens met de stelling (66% oneens) en onder ouders van kinderen onder de 18 is 10% het eens (70% oneens). Onder hoger opgeleiden is 5% het eens met de stelling en is 80% het oneens).

De meningen zijn wat meer verdeeld voor wat betreft discussies over te eigenzinnige, eigenwijze kinderen. 21% van de Nederlanders vindt discussies over te eigenwijze, eigenzinnige kinderen overdreven (42% niet, 34% zegt "ertussenin").

In discussie over wangedrag jongeren wordt niet te veel naar ouders gewezen

27% van de Nederlanders vindt dat in discussies over wangedrag van jongeren te veel naar de ouders wordt gewezen. 41% van de Nederlanders is het hiermee oneens. Bij ouders van kinderen onder de 18 zijn de meningen meer verdeeld: 31% is het eens, 35% is het oneens.

59% van de Nederlanders is het eens met de stelling "dat steeds meer jongeren schulden maken komt vooral door hun opvoeding". Deze stelling wordt ook door 58% van de jongeren en door 57% van de ouders van kinderen onder de 18 onderschreven.

Meningen verdeeld over of het een leuke tijd is om in op te groeien

35% van de Nederlanders denkt dat het nu een leuke tijd voor kinderen is om op te groeien. 28% is het hiermee oneens (50% zegt "ertussenin"). Bijna de helft (46%) van de jongeren is het eens met de stelling, en een minderheid van 19% is het oneens. 43% van de mannen is het eens met de stelling, bij vrouwen is dit 28%.

Meningen verdeeld over of ouders vriendjes moeten zijn met hun kinderen

32% van de Nederlanders vindt het een goede zaak als ouders vriendjes zijn met hun kinderen. 34% is het hiermee oneens (32% zegt "ertussenin"). Van de jongeren is 35% het eens met deze stelling, en 21% oneens. Van de ouders is 36% het eens, en 30% oneens. Van de hoger opgeleiden is 39% het oneens, en 28% is het eens met de stelling.

Meningen verdeeld over aandacht van media voor opvoeding en toekomst

30% van de Nederlanders vindt dat er in de media genoeg aandacht is voor de opvoeding van nieuwe generaties. 24% vindt van niet en 40% zegt "ertussenin". 27% van de Nederlanders vindt dat in de media genoeg aandacht is voor hoe Nederland er in de toekomst uit zou moeten zien. 23% vindt van niet en 43% zegt "ertussenin".

Ouders, leerkrachten en familie verantwoordelijk voor opvoeding en vorming van kinderen, daarna overheid

Nederlanders zijn in overgrote meerderheid (98%) van mening dat ouders verantwoordelijk zijn voor opvoeding en vorming van kinderen. Daarna volgen leerkrachten (78%), familie (76%), overheid (46%), welzijnswerkers (40%), media (38%), buurtgenoten (33%), vrienden van ouders (29%) en het bedrijfsleven (21%).

De meningen van jongeren uit de "grenzeloze generatie" over de verantwoordelijkheid voor de opvoeding en vorming van kinderen wijken op diverse punten af van de totaalpopulatie. Interessant is dat 56% van de jongeren stelt dat de overheid verantwoordelijk is voor de opvoeding en vorming van kinderen (46% van de totaalpopulatie vindt dit). Ook stelt 47% van hen dat de media verantwoordelijk zijn voor de opvoeding en vorming van kinderen (38% van de totaalpopulatie vindt dat). Van de jongeren vindt 49% dat buurtgenoten verantwoordelijk zijn voor de opvoeding en vorming van kinderen (33% van de totaalpopulatie vindt dat). Ook zijn jongeren vaker dan anderen van mening dat de familie verantwoordelijk is voor de opvoeding en vorming van kinderen (91% versus 76% in de totaalpopulatie). Van de jongeren ziet 86% leerkrachten als verantwoordelijk voor opvoeding en vorming.

Methode van onderzoek

Het onderzoek is gebaseerd op een vragenlijst onder een representatieve steekproef van de Nederlandse bevolking van 18 tot en met 70 jaar (n=1024).

De dataverzameling vond plaats in de periode van 9 tot en met 14 december. Voor de dataverzameling is gebruikgemaakt van het Stempunt.nu-panel van Motivaction (www.stempunt.nu) waaraan nu ruim 80.000 Nederlanders deelnemen.

Bij de steekproeftrekking is gebruikgemaakt van propensitysampling, een techniek om tot een zo representatief mogelijke bruto steekproef te komen op een groot aantal variabelen, waaronder Mentality-milieu (waardenoriëntaties), en waarbij ook rekening wordt gehouden met de responsgeneigdheid van de panelleden (panelleden met een lage responsgeneigdheid worden oversampled in de bruto steekproef). De netto steekproef is vervolgens propensity gewogen voor opleiding, leeftijd, geslacht, Nielsen-regio en Mentality-milieu (waardenoriëntaties).

Informatie

Voor nadere toelichting bij het onderzoek kunt u contact opnemen met:

Martijn Lampert
m.lampert@motivaction.nl

Frits Spangenberg
f.spangenberg@motivaction.nl

MOTIVACTION

research and strategy

Postbus 15262

1001 MG AMSTERDAM

Marnixkade 109 F

1015 ZL AMSTERDAM

T +31 (0)20 589 83 83

F +31 (0)20 589 83 00

W www.motivaction.nl